

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Practice Explicatum

Seu Decisiones Casuum Ad Singulos Decretalium Gegorii Papæ IX. Titulos,
& ad Consuetum Referendi Modum accommodatæ

Complectens dimidiam Decretalium Partem, videlicet nonaginta duos
Titulos, nimirum usque ad Titulum XX. Libri de Feudis exclusivè

Pichler, Vitus

Ingolstadii, 1728

Quæst. An Servus originarius sine manumissione ordinetur licitè?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62305](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62305)

TITULUS XVIII.

De Servis non Ordinandis.

DECISIO XVIII.

De Filio Servi adscriptitii Ordines petente.

SPECIES FACTI.

Servilius coloni, Domino suo territoriali personaliter & ita ad terram colendam subiecti, ut nec ipse nec liberi eius sine obtento Domini speciali consensu ad alium locum se conferre queant matrimonii, opificii &c. & stabiliter permanendi causâ, adeoque servi adscriptitii, vel hominis proprii filius, consequenter & ipse servus originarius, ut vocant, post absoluta Dilingæ superiorum disciplinarum Studia cum ingenti laude egre-

gii profectus, & morum integritatis, Augustam se contulit collationem Ordinum petiturus. At ex litteris legitimæ nativitatis testibus patuit Examinatoribus, Servilium in loco natum esse, ubi coloni non quomodocunque sunt subditi, sed etiam servi adscriptitii, vel homines proprii, ideo petierunt ab ipso, ut exhiberet quoque litteras manumissionis, & licentiæ, sine qua frustra Ordines peteret. Unde

QUÆRITUR.

An Servilius, tanquam servus originarius, sine manumissione non fuisset licite ordinatus?

Manumissionem ipsi non fuisse necessariam suadetur 1. Ex l. 13. C. de Apric. § Censit. lib. 11. ubi huiusmodi homines pronuntiantur verè liberi. 2. Ex c. 15. de R. I. in 6. ubi habetur, odiosas dispositiones stricte accipiendas esse: cum igitur

in b. t. speciatim c. 5. in fine quicunque servilis conditionis ad ordines promoveri prohibeantur, id intelligendum erit de servis propriè dictis, qui contra naturalem libertatem ita subjiuntur alieno dominio, ut instar aliarum rerum possideri, vendi, ac alienari possint,

possint, & quidquid acquirunt, dominis suis acquirant; quales non sunt adscriptitii, & ex his nati originarii. 3. Hujusmodi admittuntur ad actus legitimos, & civiles, possunt habere bona propria, esse testes in Judicio, exercere commercia, celebrare contractus: cur ergo removeantur ab Ordinibus, & ab his bonis tanquam spiritualibus? 4. In specie sunt habiles ad Matrimonium sine petita & obtenta licentia Dominorum suorum, ut plerique tenent omnes, quod scitur: ergo & Ordinum capaces sunt absque licentia Dominorum.

Sed communis sententia etiam istos ab Ordinibus repellit, nisi prius obtinuerint consensum & manumissionem à dominis suis, propter clarum textum in *can. 21. d. 54.* ibi: *etiam ab Originariis, vel qui alicui conditioni obligati sunt, volumus temperari; nisi forte eorum petitio, aut voluntas accesserit, qui aliquid sibi in eos vendicant potestatis.* Item in *can. 12. d. cit.* ubi *servi & originarii ad Monasteria, vel ad Ecclesiasticum famulatum admitti prohibentur ex causa, quod non conveniat hac obligatione fuscari ipsam ministerii Clericalis dignitatem.* Accedit ratio duplex, nimirum quod minus deceat, ut homines aliis personaliter devincti, ut & inde viles, applicentur ad sacra ministeria tanquam Dei famuli publice deputati, item quod dominis fiat aliquod præjudicium, si personæ specialiter sibi obligatæ ad colendos fundos, sibi auferantur, juriq; suo in eas jam quæsito subtrahantur. Ob

quas rationes servi proprie dicti, & ad ratiocinia obligati, aut sponis adstricti ab Ordinibus repelluntur tam à Jure Canonico quam à Consuetudinario. Si tamen longo tempore, ad consuetudinem introducendam sufficienti, uti censentur 10. anni, passim & plures hujusmodi servi originarii vel ignorante vel conscio domino ad Ordines fuissent admissi, consensu ejus non petito, jus domini sublatum fuisset, vel per tacitam renuntiationem, vel per consuetudinem aut præscriptionem. *arg. c. 43. in 6. & l. 142. ff. de R. l. & l. 1. c. que sit longa consuetudo, ut l. 2. c. de præscr. longi temp. 10. vel 20. ann.* Quo casu etiam deinceps dominò irrequisitò originarii in tali loco Ordines licite peterent & obtinerent.

Argumentis contrariis parùm vel nihil inest roboris; nam R. ad 1. Pronuntiantur ibi verè liberi, h. e. non obnoxii verè & proprie dictæ servituti, non verò eximii ab omni servitute & obligatione personali ad alterum. Ad 2. Jus & ratio clarè comprehendunt quoad Ordines etiam servos originarios, licet minus strictè servos. Ad 3. Quare non admittantur ad Ordines, patet ex textibus Juris & rationibus allegatis. Ad 4. Matrimonium originariis nullibi prohibetur, nec inde per se oritur præjudicium dominis, nec indecens est, eos ad hunc statum admitti, quem natura omnibus voluit liberum, uti & Deus: bene tamen prohibentur ipsis Ordines sine licentia dominorum, jus personale in ipsos habentium,